

Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο Μικρού Χωριού Ευρυτανίας

Παλιό Μικρό Χωριό

Αδελφότητα Μικροχωριτών «Η Μεταμόρφωση του Σωτήρος»

Έτος ίδρύσεως 1885

Βραβείο Ακαδημίας Αθηνών 1986

Το Κτίριο του Μουσείου

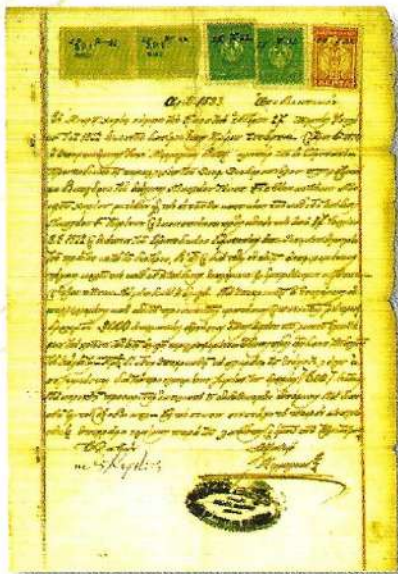
Το κτίριο κατασκευάστηκε το 1934, σε απαλλοτριωμένο οικόπεδο 1.215 τ.μ., για να στεγάσει το Δημοτικό Σχολείο του χωριού. Η ανοικοδόμηση έγινε με σχέδιο του Υπουργείου Παιδείας, με προσωπική εργασία των κατοίκων και υλικά από την περιοχή. Στη διάρκεια της Κατοχής και της Εθνικής Αντίστασης (1941-44) πρόσφερε στέγη στους άνδρες της Εθνικής Φρουράς, στους αντάρτες του ΕΛΑΣ και στο Λαϊκό Δικαστήριο. Τον Αύγουστο του 1944 το σχολείο κήκε από τους Γερμανούς. Μετά την απελευθέρωση επισκευάστηκε, με χρήματα ομογενών της Αμερικής και συνέχισε τη λειτουργία του μέχρι την κατολίωση του χωριού (1963). Το 1973 το κτίριο παραχωρήθηκε από τη Νομαρχία Ευρυτανίας στην Αδελφότητα Μικροχωριτών για πολιτιστικούς σκοπούς. Στο πλαίσιο αυτό άρχισαν να συγκεντρώνονται και να εκτίθενται στις αίθουσές του ιστορικά, φωτογραφικά, λαογραφικά και άλλα κειμήλια του χωριού. Από το 2010, μετά από ριζική επισκευή και ανακαίνιση, στεγάζει το αναδιοργανωμένο Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο του Μικρού Χωριού.

Από τους εκθεσιακούς χώρους του Μουσείου

Επίδοση Αγωγής (27-7-1922)

Αρχές του 20^{ου} αιώνα. Αναμνηστική φωτογραφία γάμου

Κασέλα ζωγραφιστή του 19^{ου} αιώνα

Αίτηση Αγωνιστή του 1821 (1865)

Πιστοποιητικό Γεννήσεως 1897

Μνήμη και Χρέος

Η ιστορία του Μικρού Χωριού χάνεται στα βάθη των αιώνων. Αρχαιολογικά ευρήματα, που βρέθηκαν στην νοτιοανατολική πλευρά του χωριού, μαρτυρούν για την ύπαρξή του από τον 3^ο π.Χ. αι.

Οι κάτοικοι του χωριού ασχολούνταν με την κτηνοτροφία, το εμπόριο, τις τέχνες, ενώ από τον 18^ο αιώνα άρχισαν να ξενιτεύονται. Χάρη στα ξενιτεμένα παιδιά του και την προσωπική εργασία των κατοίκων, το χωριό πρωτοπορούσε σε έργα κοινής ωφέλειας.

Οι Μικροχωρίτες ήταν παρόντες σ' όλους τους Αγώνες του Έθνους, από την Επανάσταση του 1821 ως την Εθνική Αντίσταση. Το χωριό θυσίασε πολλά παλικάρια στο βωμό της λευτεριάς. Είδε τα σπίτια του να λεηλατούνται, να πυρπολούνται, και αργότερα να θάβονται κάτω από τους όγκους λάσπης μιας φοβερής κατολίσθησης. Οι κάτοικοι αλύγιστοι πάλεψαν, έχπισαν και ξανάχπισαν σπίτια, εκκλησιές, ξενώνες... ένα ολόκληρο καινούργιο χωριό.

Γενιές και γενιές Μικροχωριτών έζησαν εποχές γεμάτες αγωνία, δράση, προσφορά και θυσίες. Είναι χρέος να μην ξεχαστούν. Τα τεκμήρια από τη ζωή και δράση τους, κατάφορτα από μνήμες, απαρτίζουν τις συλλογές των εκθεμάτων του Μουσείου του χωριού μας.

Τα εκθέματα

Το Μουσείο έχει στόχο τη διάσωση και διάδοση της ιστορικής κληρονομιάς του Μικρού Χωριού Ευρυτανίας. Όλα τα εκθέματα προέρχονται από δωρεές Μικροχωριτών. Στις αίθουσές του παρουσιάζονται, με χρονολογική – θεματική σειρά, τεκμήρια από την ατομική, οικογενειακή και συλλογική ζωή και δράση των ανθρώπων του χωριού στους προηγούμενους αιώνες. Οι συλλογές περιλαμβάνουν ιστορικά έγγραφα, καταγραφές σημαντικών γεγονότων, φωτογραφικό υλικό, οικιακό - αγροτικό εξοπλισμό κ.ά.

Ξεχωριστή αξία έχουν τα αυτοβιογραφικά κείμενα κατοίκων του χωριού. Πρόκειται για μια πλειάδα χειρογράφων, που αναφέρονται σε ιστορικά γεγονότα και βιωματικές εμπειρίες από καιρούς πολέμου ή ειρήνης, που χαρακτήθηκαν στη μνήμη τους. Είναι αυθεντικές περιγραφές που κεντρίζουν το ενδιαφέρον, όχι μόνο των επισκεπτών αλλά και ερευνητών.

Το τραγούδι του Άρη : Χειρόγραφο Ναυσικάς Φλέγκα και παρτιτούρα Αλέκου Ξένου

Το Άρη...
 Μουσική: "Το Άρη"
 Moderato
 Η - ΚΑ - ΚΟ - ΣΟΥ ΧΙ - ΣΑ ΣΑ - ΣΙΔ ΠΙ - ΦΙΛΟΝ ΤΟΥ
 ΦΙ - ΚΙ - ΔΙ - Ο - ΣΑ... ΡΙ - Α... Α - ΡΙ - ΚΑ - ΚΑ
 ΠΕ - ΤΕ - ΚΟ... ΡΑ - ΤΑ ΣΕ - ΣΑΙ - ΛΕ - ΝΑ ΣΙ - Δ

Η Μάχη του Μικρού Χωριού
 18 Δεκεμβρίου 1942
 Προσωπικές Μαρτυρίες Πέντε Καπετάνιων και ενός αντάρτη

Γιάννης Αθ. Κεράνης
ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑΣ ΣΤΗ ΜΙΚΡΑ ΑΣΙΑ (1919-1921)

Σημειολόγιον
 Τὸ εὖν ἐπιφύλαξ καὶα
 Πενταετία καὶ Πενταετία
 ἀπὸ 17 Νοεμβρίου 1919
 ἕως 18 Νοεμβρίου 1921
 Στῆρα Κεράνης

Η ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΕΝΟΣ ΣΥΜΜΑΧΗΤΟΥ
 Στὴν πόλιν τοῦ χωριού...
ΟΙ ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΑΙ ΚΑΙ ΤΑ ΕΠΙΤΥΓΜΑΤΑ ΤΩΝ
 ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΚΙΝΗΣΙΑΤΙΚΗΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΝ
 1) Ἡ ἀνάγκη τοῦ ἱεροῦ Μονῆ ἡ Μεταμόρφωσις τοῦ ναοῦ καὶ ἡ ἔκτισις Ἀθανάσιου Παλατίου
 2) Ἡ εἰσφορά ἡμετέρας Χαρῆ καὶ ἡ ἀνάγκη
 3) Ἡ εἰσφορά ἡμετέρας ἀπομιμνήσκου
 4) Ἡ ἀνάγκη τοῦ ναοῦ τοῦ ἀπομιμνήσκου
 5) Ἡ ἀνάγκη τοῦ ναοῦ τοῦ ἀπομιμνήσκου

Μικροχωρίτικη οικογένεια στις αρχές του 20^{ου} αιώνα

Museum of Local History and Cultural Heritage

The Museum is housed in the former elementary school, built in 1934. It aims to preserve and promote the local cultural heritage. The Museum began to build a collection in 1973. Following a building renovation, the new exhibition opened to the public in the summer of 2010. All exhibits come from donations by the people of Mikro Horio.

The main thematic of the Museum consists of old pictures associated with the home, work and community life, as well as with the locals' struggles for freedom, from the War of Independence (1821) to World War II and the National Resistance (1941-44). The collections include historical documents and hand written notes that testify to important events in the village, during war or peace (rooms B and Δ).

Visitors may also see a broad range of items that served to everyday life, such as furniture, domestic utensils and appliances, wooden water casks, sewing machines, a loom and other weaving equipment, pieces of needle, knit and woven work, tools of various trades, and more (room Γ).

In the Multi-Purpose room (A), there is a 15-minute video showing Mikro Horio throughout the years.

Βιβλιοθήκη

Αγωνιστές του 1921

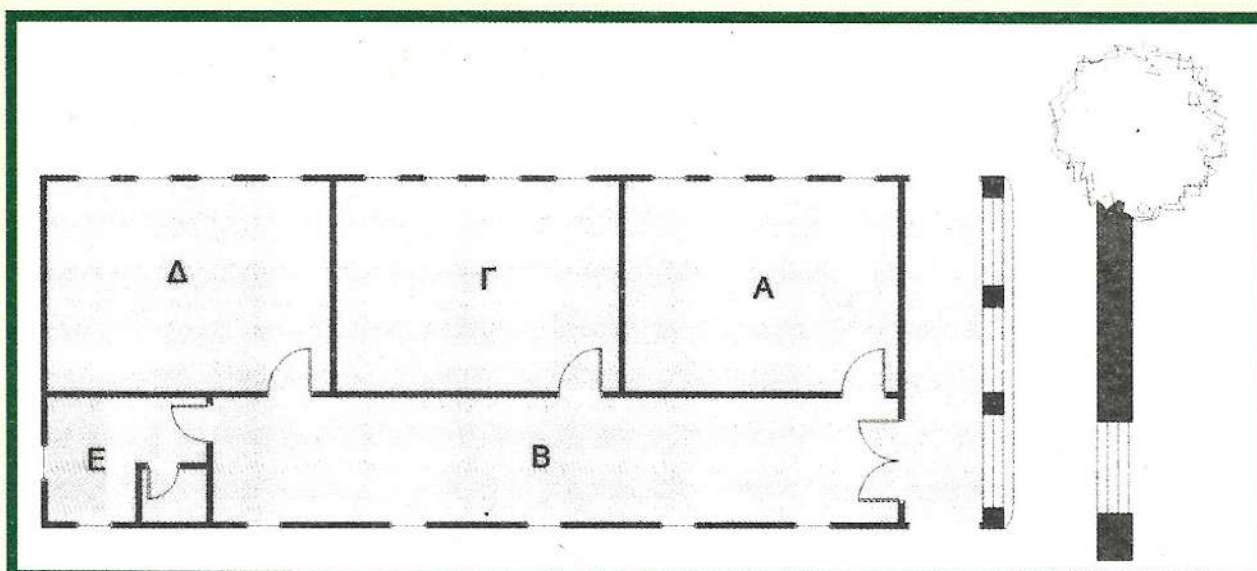
Τυπογραφείο της Αντίστασης

Μικρό Χωριό 1800-1900

Το έντυπο αυτό αφιερώνεται σε όσους διαχρονικά μόχθησαν για τη δημιουργία του Μουσείου και σε όσους συνέβαλαν στον εμπλουτισμό και εξοπλισμό του.

Η διάταξη των εκθεμάτων του Μουσείου

Στην Αίθουσα Πολλαπλών Χρήσεων (Α) προβάλλεται Βίντεο-ταινία με σύντομη αναδρομή στις κυριότερες φάσεις εξέλιξης του χωριού.

Ο κεντρικός διάδρομος (Β) είναι αφιερωμένος στη συλλογική δράση των κατοίκων του χωριού. Ο επισκέπτης πληροφορείται για το διοικητικό και κοινωνικο-οικονομικό πλαίσιο του 19^{ου} και 20^{ου} αιώνα, για τα έργα κοινής ωφέλειας, μερικά από τα οποία δεν σώζονται σήμερα και για τη ζωή των Μικροχωριτών στο χωριό ή στα μέρη όπου ξενιτεύτηκαν.

Η αίθουσα (Γ) περιλαμβάνει αντικείμενα από την καθημερινότητα, όπως έπιπλα, σκεύη, είδη οικοτεχνίας, αγροτικά εργαλεία κ.λπ., που μιλούν για τη ζωή των κατοίκων στο σπίτι, στο μαγαζί ή στο χωράφι.

Στην αίθουσα (Δ) απεικονίζεται η συμβολή των Μικροχωριτών στους αγώνες για ανεξαρτησία και δημοκρατία από την Επανάσταση του 1821 ως τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και την Εθνική Αντίσταση. Περιλαμβάνει φωτογραφίες και ονόματα αγωνιστών, πεσόντων, εκτελεσθέντων και θυμάτων, εικόνες από την κατοχή, το χρονικό της ιστορικής μάχης του Μικρού Χωριού, απομεινάρια από το τυπογραφείο της Εθνικής Αντίστασης, προσωπικές μαρτυρίες κ.ά.

Η αίθουσα (Ε), βιβλιοθήκη, φιλοξενεί βιβλία Ευρυτάνων και βιβλία τοπικού, ιστορικού, λογοτεχνικού και ευρύτερα ρουμελιώτικου ενδιαφέροντος.

Ευχαριστούμε που επισκεφθήκατε το μουσείο μας.

Λειτουργία Μουσείου: Τον μήνα Αύγουστο 11:00 - 14:00 και 19:00 - 21:00
Εορτές Χριστουγέννων και Πάσχα 11:30 - 14:30
Κατόπιν συνεννοήσεως

Πληροφορίες: Αδελφότητα Μικροχωριτών
Τηλ.: 6972 717575, 210 4111849, 210 8032231, 210 9238197

E-mail: aronisg@gmail.com , Bily@otenet.gr

Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο Μικρού Χωριού, τηλ. 22370 41023